

## DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.595/2011/13.sz.

### A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2011. november 30-án megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta és kihirdette az alábbi ítéletet:

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2011. január 17-én kelt 7.B.185/2010/43. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott II-III. tényállásban írt, a szabadság és emberi méltóság elleni bűncselekményét a Btk. 176/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti, folytatólagosan elkövetett zaklatás vétségének minősíti.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja a vádlott által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogva tartásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban 12.500 (tizenkettőezer-ötszáz) Ft - a vádlottat terhelő - bűnügyi költség merült fel.

#### Indokolás:

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a rendelkező részben írt első fokú határozatával vádlottat emberölés bűntettének kísérlete (Btk.166. § (1) bekezdés), zaklatás vétsége (Btk.176/A. § (1) bekezdés, garázdaság vétsége (Btk.271. § (1) bekezdés) és ittas járművezetés vétsége (Btk.188. § (1) bekezdés) miatt - a Debreceni Városi Bíróság 65.B.2015/2008/25. számú ítéletével zaklatás vétsége miatt alkalmazott 1 év próbára bocsátás megszüntetése mellett - 6 év börtönre, 6 év közügyektől eltiltásra és 2 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által előzetes fogva tartásban töltött időt, rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen a vádlott az emberölés bűntettének kísérlete tekintetében a bűnösség megállapítását sérelmezve, felmentésért, másodlagosan enyhítésért, a védő a tényállás részbeni téves megállapítása miatt, az emberölés vonatkozásában felmentésért, másodsorban a büntetés enyhítése végett jelentett be fellebbezést. Az ügyész az ítéletet tudomásul vette.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.144/2010/7-I. számú átiratában a tényállást megalapozottnak tartva, alapvetően a bűncselekmények minősítését is törvényesnek találta, azonban álláspontja szerint a vádlott terhére további 1 rendbeli, a Btk. 176/A. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott zaklatás vétségét is meg kell állapítani.

A fellebbezési tárgyaláson az ügyész az átiratában foglaltakat fenntartva az ítélet részbeni megváltoztatását, a vádlott bűnösségének kimondását további 1 rendbeli, a Btk. 176/A. § (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő zaklatás vétségében, egyebekben pedig a határozat helybenhagyását indítványozta.

A védő a másodfokú tárgyaláson a védelmi fellebbezést fenntartotta. A zaklatás, a garázdaság és az ittas járművezetés vétségében nem vitatta a bűnösség megállapítását, az emberölés kísérletét azonban nem látta megállapíthatónak a vádlott terhére, és e bűncselekmény vádja alól felmentésre, továbbá a jogorvoslattal egyezően a büntetés enyhítésére tett indítványt.

A védelmi fellebbezések nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be.348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált.

A felülbírálat során megállapította, hogy a megyei bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával, igen részletesen és alaposan folytatta le. Nem vétett sem feltétlen, sem olyan relatív jellegű hibát, mely az érdemi elbírálást kizárná.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének alapvetően eleget tett. A tényállás azonban az orvos szakértői kompetenciába tartozó kérdésekben részben felderítetlen, másfelől elírások folytán szűk körben eltért az iratok tartalmától [Be. 351. § (2) bekezdés a) és c) pont].

A részleges felderítetlenséget az eredményezte, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet 15. oldalának utolsó bekezdésében orvos szakértő által a nyomozás során készített szakértői véleményben foglaltaktól eltérve, azon túlterjeszkedve, a szakértő meghallgatása nélkül állapította meg azt, hogy a tényállásba foglalt elütési kísérlet halálos kimenetelű sérülést is eredményezhet. A természetes szemlélet szerint nyilván egy, komolyabb állagsérelemmel is járó ütközés, mely 30-40 k/h óra sebességű volt, alkalmas lehet a sértett életének kioltására. A konkrét tényállásban azonban a bizonyítás teljes anyagának az ismeretében csak az orvos szakértő tud megalapozottan nyilatkozni arról, hogy a gépkocsival elütés milyen sérüléseket eredményezhetett volna és ilyen sérülések alkalmasak-e halálos eredmény előidézésére. Ez egyértelműen különleges szakértelmet igénylő kérdés, mely kapcsán a bíróság mérlegelési jogkörében nem foglalhat állást a szakvélemény adatait figyelmen kívül hagyva. E körben utal az ítélőtábla a Legfelsőbb Bíróság Bfv.1.336/2010/5. számú felülvizsgálati határozatában kifejtettekre is. A felderítetlenség egyébként iratellenességgel is járt, mert az orvos szakértő az írásbeli véleményben olyan nyilatkozatot nem tett, hogy a halálos sérülések lehetősége is fennállt.

A részbeni megalapozatlanság a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételével, az orvos szakértő meghallgatásával és az iratok tartalma alapján kiküszöbölhető volt.

Az ítélet tábla a tényállást a Be. 352. § (1) bekezdésében írt jogkörében az alábbiak szerint helyesbíti.

- A II. tényállást érintően az 5. oldal 3. bekezdésének utolsó előtti sorában a sértett helyett a vádlottat kell rögzíteni.
- A III. tényállásban a 6. oldalon a vádlott helyesen azt kiabálta a sértett felé, hogy „megöllek, Isten az atyám, megöllek!”
- A IV. tényállásban, a 9. oldal első bekezdésében megállapítja, hogy a vádlott gépjárművének első futóműve és teljes eleje megrongálódott.
- A sértett az őt ért zaklatás és más bűncselekmények miatt feljelentést tett a vádlott ellen 2008. november 3-án, 2008. november 9-én, 2009. február 8-án, 2009. február 12-én és 2009. április 25-én is.

A másodfokú bíróság a II. tényállásbeli, a szöveg értelmét is zavaró elírást a nyomozati iratok 279. lapszám alatti elfekvő rendőri jelentés, valamint a telefonhívás listák, mint okirati bizonyítékok alapján orvosolta.

A III. tényállás helyesbítése által tett, a 2009. április 25-i feljelentésbe foglalt nyilatkozaton alapszik /nyomozati irat 87. lap/. A fenyegetést egyébként a vád is a helyesbítés szerint tartalmazta, nyilvánvaló elírás folytán került csak pontatlanul az ítéletbe kijelentés.

A IV. tényállást a vádlotti gépjármű megrongálódása kapcsán a másodfokú bíróság a Debreceni Rendőrkapitányság által készített baleseti jegyzőkönyv (nyomozati irat 1. kötet 447. lap) adatai, mint okirati bizonyíték, valamint az eljárási cselekmény fényképei, mint tárgyi bizonyítékok alapján egészítette ki. A gépjármű sérülései egyrészt alátámasztják a műszaki szakértői megállapításokat, másfelől az első bírói döntés helyességét is igazolják, miszerint ilyen sérülésekkel járó erőbehatás alkalmas volt arra, hogy a sértett életét kioltsa, amennyiben a vádlott a járművel elüti .

A Btk. 183. § (1) bekezdése szerint a zaklatás elkövetői magánindítványra büntethetők, ezért a sértetti magánindítvány joghatályosságának megállapíthatósága kapcsán szükséges volt a tényállásban megjelölni a nyomozati irat I. kötet 69., 77., 81., 85. és 97. lapszám alatt csatolt feljelentési okiratok alapján a magánindítványok előterjesztésének időpontját.

A helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 352. § (2) bekezdése értelmében a másodfokú ítélezés alapját képezte.

Az elsőfokú bíróság a lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, a logika szabályainak megfelelően értékelte. Számba vette a vádlott vallomásait, a közvetlen és

közvetett tanúvallomások, a szakértői és okirati bizonyítás anyagát és azok gondos mérlegelése után állapította meg a tényállást. Nem tévedett, amikor a vádlottnak a büntetőjogi felelősségét részben elhárító vallomásaival szemben a tényállást elsősorban a sértetti, más tanúvallomások által is megerősített vallomásokra alapította.

Valamennyi tényállási pontra vonatkozó bizonyíték-értékelés hibátlan. Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét is megfelelően teljesítette. A vádlott a IV. tényállással összefüggésben az eljárás során végig vitatta, hogy a sértett életére tört, vagy azt veszélyeztetni kívánta a gépjárművel. Védekezésével szemben azonban különösen a sértett vallomása, valamint Medves Imréné tanúvallomása a tényállásban foglaltakat támogatja. Utóbbi tanú a tárgyaláson előadta, hogy „ha a hölgy nem ugrik félre, véleményem szerint elüti az autó...”. E vallomás nagymértékben erősíti meg a sértett vallomását, mely támogatott a műszaki szakértői vélemény által is.

Az ítélet tábla a másodfokon lefolytatott orvos szakértői bizonyításra is figyelemmel, megalapozottnak találta az ítélet azon megállapítását is, hogy ha a sértett a vádlott gépkocsija elől nem ugrik el, fennállt a súlyosabb, életveszélyes, vagy akár halálos sérülés elszívódásának lehetősége is (10. oldal 2. bekezdés). A szakértő a fellebbezési tárgyaláson az írásbeli véleményt kiegészítve előadta, hogy a tényállásban foglalt körülmények mellett a gépjárművel elütés akár a sértett halálát is okozhatta volna. Mivel a gépjármű nem érte el a sértettet, az elütés közvetlenül nem okozott traumát, így a szakértő értelemszerűen csak a szakértői gyakorlat alapján adhatott véleményt. A felhívott tényállásrészről a szakértői előadás nem cáfolta meg, sőt alapjaiban megerősítette, függetlenül attól, hogy ilyen mértékű sebességgel való elütés általában csak súlyosabb sérülést okoz, halálos eredményt nem. Mindez azonban semmiképp sem szól az első bírói ténymegállapítás ellen, mely helytálló, logikus, törvényes ténybeli következtetésen alapul. Az orvos szakértői vélemény igen fontos bizonyíték, de csak egy azok sorában, melyre a bíróság ténybeli következtetését alapítja. Elütési sérülések hiányában fokozott a mérlegelő tevékenység jelentősége. Egybevetve a szakvéleményt más bizonyítékokkal, a másodfokú bíróság mindenben törvényesnek találta az első bírói következtetéseket.

Az eltérő tényállás megállapítására és a vádlott részbeni felmentésére irányuló védelmi fellebbezés a bizonyítékok értékelésén keresztül támadja a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be.351-352.§ ).

A megyei bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is nagyrészt megfelel az anyagi jognak.

A gépjármű felhasználásával elkövetett emberölés kísérletének, az ittas járművezetés vétségének /IV. tényállás/, valamint a garázdaság vétségének /III. tényállás/ minősítése megfelel az anyagi jogi szabályoknak, e körben az elsőfokú bíróság igen részletes és megalapozott indokolást adott, melyben foglaltakkal az ítélet tábla egyetértett.

A IV. tényállásba foglalt, legsúlyosabb megítélésű, élet elleni bűncselekmény tekintetében az ítélet tábla következőket emeli ki. A vádlott elkövetéskor aktuális tudattartalmára, ezen keresztül a szándékára a feltárható alanyi és tárgyi bűnösségi tényezők alapján lehet

következtetést vonni, figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelvének útmutatására. A vádlotti ittasság folytán az alanyi elemek is alapvetően a tárgyi körülmények tükrében vizsgálándók.

Az irányadó tényállás alapján a megyei bíróság helyesen állapította meg a vádlott eshetőleges ölési szándékát. A cselekmény nem volt motiválatlan, a korábbi, élet elleni fenyegetések, a hónapokon át tartó zaklatás azt támasztja alá, hogy a vádlott nem csupán megijeszteni akarta a sértettet. Az elkövetés körülményei, az elkövetéshez használt gépjármű, annak nagysága, tömege, a 30-40 km/h órás sebesség, az elkövetés helye, a sértett mögötti szilárd kerítés, melyet 4 méteres részen átszakított a gépkocsi, külön-külön és együttesen is megerősítik a vádlott ölési szándékát.

Mindezen körülmények gondos mérlegelésével helyesen állapította meg ezért az elsőfokú bíróság a halálos eredmény bekövetkezésének lehetőségét. Ilyen sebességgel történő elütés, mely a sértettet a kerítéshez szoríthatta volna, őt ledöntve, a gépjármű alá taszítva, alkalmas olyan koponya, illetve mellkasi, hasi sérülések előidézésére, melyek halálhoz vezethetnek. A bűncselekmény ekként valóban a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütközik. Az eredmény elmaradása miatt kísérlet, mely befejezett és távoli.

Vizsgálta a másodfokú bíróság a kísérlet alkalmasságát is és megállapította, hogy a bűncselekmény tárgyi oldali elemei egyértelműen igazolják a kísérlet alkalmas voltát. A fentebb részletezett körülmények ugyanis kétséget kizáróan alátámasztják a következtetést, hogy a vádlott cselekménye alkalmas volt a sértett életének kioltására.

Az II-III. tényállásba foglalt zaklatás vétségének minősítése azonban részben téves. A másodfokú bíróság megítélése szerint, egyetértve részben a sértetti képviselő érvelésével, a zaklatás vétsége folytatólagosan elkövetett. E folytatólagos vétség azonban nem a Btk. 176. § (1) bekezdése, hanem a (2) bekezdés a) pontja szerint minősül. Nem osztotta a másodfokú bíróság ugyanakkor a fellebbviteli főügyészség álláspontját, hogy külön, további 1 rendbeli zaklatás vétségében kell megállapítani a vádlott bűnösségét.

A zaklatás vétségi alakzatát a törvény valóban két bekezdésben szabályozza. A Btk. 176/B. § (1) bekezdése szerint, aki abból a célból, hogy mást megfélemlítsen, vagy más magánéletébe, illetőleg mindennapi életvitelébe önkényesen beavatkozzon, rendszeresen, vagy tartósan háborgat, így különösen mással, annak akarata ellenére telekommunikációs eszköz útján vagy személyesen rendszeresen kapcsolatot teremteni törekszik, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Vétséget követ el továbbá a (2) bekezdés a) pontja értelmében az is, aki félelemkeltés céljából mást vagy rá tekintettel hozzátartozóját személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetésével megfenyeget. A zaklatás ezen, súlyosabb alakzata két évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett.

Az elsőfokú bíróság a vádlott II-III. tényállásokban szereplő, a sértett személyi szabadságát és emberi méltóságát sértő cselekményt egységesen a Btk. 176/A. § (1) bekezdése szerint minősítette, kifejtve, hogy a törvényi tényállás rendszeres, huzamosabb időn át kifejtett elkövetést feltételez, ezért a folytatólagosság nem állapítható meg.

Az irányadó tényállás tükrében e minősítés nem helytálló, mert a II. és III. tényállás is tartalmaz arra adatot a telekommunikációs eszközön keresztül és személyesen történő háborgatáson túl, hogy a vádlott több esetben személy elleni erőszakos bűncselekménnyel is megfenyegette a sértettet. 2008. november 8-án a tényállás szerint ugyanis olyan kijelentést tett a sértettnek, hogy át fog rajta gázolni, 2009. február 2-án, telefonbeszélgetés során azt mondta, hogy „megöllek, kurva, megöllek.” 2009. április 25-én pedig újból megöléssel fenyegette a sértettet /III. tényállás, „megöllek, Isten az atyám, megöllek” /.

A tényállás hivatkozott részei miatt a Btk.176/A. § (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő, személy elleni erőszakos fenyegetéssel elkövetett zaklatás vétsége egyértelműen megállapítható.

A többszöri fenyegetés nem létesít bűnhalmazatot, hanem a Btk.12. § (2) bekezdése szerint a folytatólagosság törvényi egységébe olvad. A vádlott ugyanis ugyanolyan bűncselekményt, egységes elhatározással, azonos sértett sérelmére és rövid időközben többször követett el. E részben osztotta a másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészség álláspontját.

Az ítéletábra megítélése szerint azonban csak egy rendbeli, a súlyosabban minősülő zaklatás megállapításának van helye, a Btk. 176/A. § (1) bekezdése szerint minősülő vétség, a bűncselekmény szubszidiaritása (kiszabó jellege) miatt sem kaphat önálló büntetőjogi értékelést a következő okok miatt.

A II-III. tényállásbeli elkövetési magatartás részben valóban kimeríti egyrészt a zaklatás törvényi szakaszának (1) bekezdésében foglaltakat is. A súlyosabb minősítést megalapozó fenyegetésre azonban a zaklató jellegű elkövetési magatartással szoros időbeli-térbeli összefüggésben és nem elkülönülten került sor. A fenyegetések maguk is a sértett háborgatásának részét képezték, a zaklatás többszöri kísérőjelenségei voltak. A Btk. 176/A. § (1) bekezdésének azon kitétele, hogy a bűncselekmény akkor tényállásszerű, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, elsősorban más tényállásban szabályozott bűncselekmények viszonylatában vizsgálendő, de jelen speciális helyzetben nem volt mellőzhető az (1) és (2) bekezdés bűncselekményének kapcsolata, figyelemmel arra, hogy a (2) bekezdés a) pontja szerinti vétség a büntetési tételre tekintettel egyértelműen súlyosabb bűncselekménynek minősül.

Az ítéletábra álláspontja szerint a fenyegetéssel is elkövetett háborgató magatartássor kizárólag a Btk.176/A. § (2) bekezdés a) pontja szerint minősíthető, mely súlyosabb bűncselekménysor magába foglalja a vele együtt elkövetett zaklató jellegű eseményeket is. Ezen okok miatt a másodfokú bíróság a minősítést megváltoztatva a zaklatás vétségét a fentiek szerint súlyosabban minősítette, utalva rá, hogy a III. tényállásbeli garázdaság vétsége nem súlyosabb bűncselekmény, mint a zaklatás, ezért valódi bűnhalmazat állapítható meg e tekintetben.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket feltárta és azoknak kellő nyomatékot tulajdonítva a bűncselekmény tárgyi súlyához, valamint az elkövető személyi körülményeihez igazodó, a törvényi rendelkezéseknek megfelelő fő-és mellékbüntetést szabott ki a vádlottal szemben. A szabadságvesztés, a közügyektől eltiltás és a közúti járművezetéstől eltiltás egyike sem tekinthető túl szigorúnak, sőt a

szabadságvesztés és a járművezetéstől eltiltás inkább enyhe, ezért a büntetés lényeges enyhítésére nem kerülhetett sor, így az erre irányuló jogorvoslatokat a másodfokú bíróság nem találta alaposnak. A büntetés súlyosítására pedig ügyészi fellebbezés hiányában, a súlyosítási tilalom szabályai miatt nem kerülhetett sor.

Az ítélet járulékos kérdésekben hozott rendelkezései a jogszabálynak szintén megfelelnek.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 372. § (1) bekezdés alkalmazásával megváltoztatta, míg a törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az első fokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú elbírálásig előzetes fogva tartásban töltött időnek a főbüntetésbe történő beszámítása a Btk.99.§ (1) bekezdésén alapszik.

A másodfokú eljárásban az orvos szakértő meghallgatásával kapcsolatban felmerült bűnügyi költség megállapítása a Be. 381. § (1) bekezdésén alapszik.

Debrecen, 2011. november 30.

|                        |                  |                 |
|------------------------|------------------|-----------------|
| Dr. Gömöri Olivér sk.. | Háger Tamás sk.. | Elek Balázs sk. |
| a tanács elnöke        | előadó bíró      | bíró            |

ZÁRADÉK: A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2011. január 17-én kelt 7.B.185/2010/43. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2011. november 30.

Dr. Gömöri Olivér sk.  
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül  
tisztviselő